

REMISSYTTRANDE

Ert Dnr: M2021/02118

Vårt Dnr: 2021_53

2022-02-07

Miljödepartementet

Rättssekretariatet

Frida Rudsander

Kemikalieenheten

Jerker Forssell

m.remissvar@regeringskansliet.se

m.kemikalieenheten@regeringskansliet.se

EN FÖRBÄTTRAD FÖRPACKNINGSINSAMLING –NYA ROLLER FÖR KOMMUNER OCH PRODUCENTER

IKEM – Innovations- och kemiindustrierna i Sverige företräder 1 400 svenska och utlandsägda företag med cirka 70 000 medarbetare. Vi är en bransch- och arbetsgivarorganisation för företag som arbetar med kemi i vid bemärkelse, både som tillverkare, distributörer och som användare. Företagen är kemi- och plastindustrier, läkemedelstillverkare, raffinaderier eller biokemi- och bioteknikföretag.

IKEM är via Plastbranschens Informationsråd en av ägarna till materialbolaget Svensk Plaståtervinning. Vi står därför bakom remissvaret från Svensk Plaståtervinning och i stora delar det från Svenskt Producentansvar.

Plasterna behövs i ett hållbart samhälle eftersom de är resurseffektiva material som gör nytta i hela samhället; i förpackningar, bilar, kläder, byggnader och inom sjukvården. Dagens användning av plast gör att vi minskar vi koldioxidutsläppen och sparar energi. Däremot är materialåtervinning för låg idag. Vår bransch arbetar därför för att öka materialåtervinningen och sluta kretsloppet för plast. För att lyckas behövs rätt politiska beslut, samarbeten och nya lösningar.

Vi välkomnar delar av utredningens förslag som ett viktigt steg mot en reform för att möta utmaningen, men konstaterar samtidigt att förslaget innehåller allvarliga brister och risker som äventyrar såväl materialinsamlingen som det reformerade systemets långsiktiga hållbarhet. De föreslagna förändringarna kring verksamhetsförpackningar är välkommet eftersom detta ger förutsättning för ökad insamling och materialåtervinning.

VÅRA SYNPUNKTER

Vi har följande synpunkter och förslag gällande regeringens promemoria om en förbättrad förpackningsinsamling:

- **Ogenomtänkta övergångsregler från nuvarande system till kommunalt insamlingsansvar**

Regeringen föreslår en successiv ansvarsövergång från producentansvarsorganisationerna till kommunerna där kommunerna ska kunna välja om de vill ta över ansvaret för all förpackningsinsamling i kommunen till 2024, 2025 eller 2026.

Vi anser att samtliga kommuner bör ta över insamlingsansvaret för befintliga insamlingssystem senast 2024 för att därefter över tid kunna införa fastighetsnära insamling eller annan insamling som är bäst lämpad utifrån lokala förutsättningar. Vi hänvisar vidare till remissvaret från Svenskt Producentansvar där konsekvenserna av regeringens förslag på övergångsregler har utvecklats.

- **Risk för snedvriden konkurrens mellan producentansvarsorganisationer och mellan producenter**

Vi välkomnar förslaget om ett förbud mot att dela ut vinst för producentansvarsorganisationer men detta kan dock inte ensamt förväntas lösa de problem som uppstår när en konkurrenssituation införs. Vi ser fördelar med en ensamställning för en producentansvarsorganisation för kostnadseffektivitet och övergången till cirkulär ekonomi. De internationella erfarenheterna av konkurrerande producentansvarsorganisationer bör mana till försiktighet och en fortsatt utredning av frågan.

Vi är kritiska till att regeringens förslag saknar tydliga krav på återvinningsmetod och återvinningsmål för de producentansvarsorganisationer som söker godkännande. Risken är överhängande att detta leder till sämre återvinning, men också äventyrar viktiga nyinvesteringar i återvinningsteknik för cirkulär ekonomi.

Vi hänvisar vidare till remissvaret från Svenskt Producentansvar som har utvecklat vilka risker vi ser för en snedvriden konkurrens och försämrad övergång till en cirkulär ekonomi med regeringens förslag.

Till skillnad från SPA anser vi att samma krav på fastighetsnära insamling ska gälla för alla förpackningsmaterial. Annars blir det en snedvriden konkurrens mellan producenterna av de olika materialen.

- **Det saknas tillräckliga krav på kvantitet och kvalitet på insamlat material**

Enligt promemorians förslag ska papper, glas, metall och plast samlas in genom fastighetsnära insamlingssystem. Vi ifrågasätter avsaknaden av närmare krav avseende såväl kvantitet som kvalitet på det insamlade materialet. Hög kvalitet är en förutsättning för cirkulär återvinning.

Svensk Plaståtervinning föreslår i sitt remissvar en rad viktiga förändringar gällande kravställning t.ex. att tydliga kvalitetsspecifikationer bör definieras som omfattar bl.a. renhet, andel fukt och lukt. Det bör också regleras hur och vem som utför kvalitetskontroll vid leveranspunkten. Vidare ska producentansvarsorganisationen ges rätt att reklamera det insamlade materialet vid bristande kvalitet. Ersättningsmodellen för insamlingen bör baseras på det faktiska antalet ton plastförpackningar som kommunen samlar in.

Producentansvarsorganisationen bör även kompenseras för den andel plast som inte omfattas av producentansvaret men som producentansvars-organisationen tar emot och återvinner. Nationella mål för insamlingsgrader bör fastställas årligen och varje kommun bör för Naturvårdsverket presentera handlingsplaner för hur de ska nå de nationella insamlingsmålen.

- **Oskäligt med krav på producentbekostad insamling på allmän plats**

Regeringen föreslår att kommunerna ska samla in förpackningsavfall separat på allmän plats trots att försök med detta visat att fraktionerna blir så kontaminerade med fel förpackningar eller annat avfall att de inte lämpar sig för materialåtervinning utan behöver skickas till förbränning. Detta förslag är därför varken är kostnadseffektivt eller miljömässigt motiverat.

I remissvaret från Svenskt Producentansvar säger vi producenter att vi bör kunna ta ett ansvar för det förpackningsavfall som uppstår på allmän plats och att Svenskt Producentansvar är redo att diskutera alternativ till separat insamling på allmän plats och genomförandet av producenternas ekonomiska ansvar för denna.

- **Viktigt att öka kraven på återvinningsbarhet**

I förslaget på *förordning om ändring av förordningen (2022:000) om producentansvar för förpackningar* (kapitel 1.3) skärps kraven på återvinningsbarhet genom att nuvarande skrivning "viss viktprocent" ändras till "minst 75 viktprocent". Vidare gäller 4 § bara för undantagen i 3 a §.

Detta förslag på återvinningsbarhet presenterades i engångsplastpromemorian¹. Vi stödjer en skärpning av kraven på återvinningsbarhet men anser att definitionen av återvinningsbarhet inte är anpassad för plastförpackningar, vilket Svensk Plaståtervinning belyste i sitt remissvar på engångsplastpromemorian (länk till remissvaret <https://www.regeringen.se/494b90/contentassets/af5bd8026ec545fa967abbad1cf36d03/svensk-plastatervinning.pdf>). Svensk Plaståtervinning önskade att definitionen för vad som är återvinningsbart förtydligas och skärps, samt att det bör framgå hur och vem som avgör om enskilda förpackningar uppnår nödvändiga kriterier.

Vi önskar därför att kraven skärps ytterligare och anpassas för plastförpackningar. Nu ges ett bra tillfälle eftersom EU-kommissionen enligt den nya handlingsplanen för den cirkulära ekonomin kommer att se över Förpackningsdirektivet för att skärpa de tvingande grundläggande krav som förpackningar ska uppfylla för att få släppas ut på EU-marknaden. Man kommer bl.a. driva på design för återanvändning och materialåtervinning av förpackningar.

Vi önskar därför att den svenska regeringen engagerar sig i detta arbete i dialog med Svensk Plaståtervinning så att revideringen blir så bra som möjligt.

- **Fokus bör ligga på högkvalitativ materialåtervinning.**

Plast är ett värdefullt material och i ett återvinningssystem bör man sträva efter att i största möjliga mån bibehålla en hög materialkvalitet. Ett återvunnet material av hög kvalitet har en större efterfrågan på marknaden och kan i större utsträckning ersätta

---

¹ M2020/02035: Genomförande av EU:s engångsplastdirektiv och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning

nyproducerad plastråvara. Vidare ger denna typ av användning ökade förutsättningar för att plasten ska kunna återvinnas ytterligare gånger och på så sätt bidra till en cirkulär plastanvändning.

Däremot bör lågvärdig användning av det återvunna plastmaterialet undvikas, i promemorian exemplifierat med att göra så kallade plastagglomerat av blandade plastkvaliteter och kallat linjär återvinning. Denna typ av återvinning bör inte jämföras med de sorterings och återvinningsprocesser som ger ett högkvalitativt material och bör därför undvikas i största möjliga mån.

Om materialet, trots sortering, inte lämpar sig för mekanisk återvinning på grund av för låg kvalitet är kemisk återvinning en bättre metod vilket möjliggör en högkvalitativ återvinning och en cirkulär plastanvändning.

Vi står bakom Svensk Plaståtervinnings förslag om ett krav på sorteringseffektivitet för att säkerställa att de insamlade plastförpackningarna återvinns till bästa möjliga kvalitet där blandade fraktioner av låg kvalitet hålls till ett minimum. Vi står vidare bakom Svensk Plaståtervinnings förslag om att varje Producentansvarsorganisation årligen ska redovisa återvinningsgrad och klimatpåverkan per ton samt att Producentansvarsorganisation ansvarar för att sin del av de nationella återvinningsmålen nås.

IKEM – Innovations- och Kemiindustrierna i Sverige

Lena Lundberg
Ansvarig plastråvarufrågor

Henrik Oxfall
Ansvarig plastbearbetningsfrågor